

هجوم یولچی ها به تبریز و ظهور گدایان سیار در شهر بدون گدا

گمان می‌کردم سال‌هاست از تبریز رخت بر بسته‌اند اما وقتی در شهر پرسه بزنی، با گدایان سیار متعدد روبه‌رو می‌شوی...

به گزارش همشهری آنلاین به نقل از مهر، امروز با این یقین که رد و نشانی از آنها نخواهم یافت و قدری از تب و تاب آنها کاسته شده راه افتادم. شنیده بودم که نزدیک ظهرها در خیابان رسالت و اطراف پل عابر پیاده راهنمایی پیدایش می‌شود. به دنبال او رفتم و با حضورش، شکم به یقین تبدیل شد.

این بار در مکانی متفاوت و کنار یک سطل زباله نشسته است. صورتش چندان مشخص نیست، گوشه ای از چادر خود را روی زمین پهن کرده و اسکناس های ۲ هزار تومانی روی آن پخش کرده است. نزدیک ظهرها پیدایش می‌شود و از کفش های طبی ای که پوشیده می‌توان حدس زد که سن و سالی از او گذشته است.

گویا به تازگی در شهر تبریز گدایانی به چشم می‌خورد که وارداتی اند و مکان ثابتی برای خود ندارند و آن طور که به نظر می‌رسد، به دلیل ممانعت از گدایی، به صورت سیار فعالیت می‌کنند. چهره کاملاً پوشیده ای دارد و تنها دست خود را هنگام رد شدن مردم از زیر چادر بیرون می‌آورد. قدم های عابران آهسته تر می‌شود و هر کدام در حد توان خود به او کمک می‌کنند. آرام آرام نزدیک او می‌شوم. با دیدن من درخواست کمک می‌کند. بعد از چند دقیقه، خودم را به او معرفی می‌کنم، اما به هیچ صراطی مستقیم نیست و قصد گفت و گو ندارد.

داستان زندگی من به درد تو نمی‌خورد، دختر، صدای درد شنیدن ندارد. این تنها جمله ای بود که از نرگس خانم شنیدم، اما هر طوری بود رضایت او را جلب کردم تا چند دقیقه ای با من صحبت کند. از مریض بودن همسر خود برایم گفت که هزینه دارو و درمان امانش را بریده و برای تأمین مخارج خود، ساعت ها نشستن روی آسفالت داغ و سوزان را انتخاب کرده است.

اوایل از راه نظافت منازل مردم، پولی برای خودم دست و پا می‌کردم، اما اکنون پیر شده ام و توانایی کار کردن ندارم. یک پسر دارم که کارگری می‌کند، اما او نیز مخارج خود را به زور تأمین می‌کند، چه برسد که خرج ما را نیز بدهد. درست است که همیشه هوای ما را دارد، اما من نیز باید به فکر خودم باشم.

همسرم چشم به راه من در خانه است تا با پولی که امروز به دست می‌آورم زندگی ام را بچرخانم. اوایل در خانه پسر در روستا زندگی می‌کردیم که کاری برای شوهرم در شهر پیدا شد و چند سالی می‌شود که به شهر آمده ایم، اما بعد از چند ماهی کار کردن، همسرم مریض شد.

در یک خانه کلنگی در منطقه ای که حتی کسی چشم دیدن آنها را ندارد زندگی می‌کنیم. باید خدا را شکر کنم که این خانه پدرشوهرم بوده که بعد از فوت آنها در آنجا زندگی می‌کنیم و از شر صاحبخانه و اجاره بها در امان هستیم، اما خانه مان کلنگی است.

دوست دارم همسرم سرپا شود و یک کار آبرومند برای خود پیدا کنم. در حق کسانی که دست مرا خالی نمی‌گذارند دعای خیر می‌کنم. به زور کلمه را تلفظ می‌کنم و می‌گویم من متکدی نیستم و از اینکه همه مرا یولچی (گدا) صدا می‌کنند قدری دلگیر می‌شوم.

از او می‌پرسم روزی شده دست خالی به خانه برگردی، که در جواب می‌گوید: از این اتفاق ها زیاد افتاده است و هزینه سوار شدن به اتوبوس را به زور جور کرده ام تا خودم را به خانه برسانم؛ حتی برخی از مردم زخم زبان هایی می‌زنند که ناراحتم می‌کند.

من به جز این کار، چاره دیگری ندارم و با درآمدهایی که شاید از سازمان های دیگر بدهند مخارج زندگی ام تأمین خواهد شد.

قدری سکوت می‌کند و می‌گوید: بیشتر از این چیزی برای گفتن ندارم، اما دخترجان همیشه افرادی را که در بستر بیماری هستند دعا کن.

مسائل فرهنگی؛ عامل تاثیرگذار در تکدیگری

مدیر کل کمیته امداد **آذربایجان شرقی**، عامل اصلی در مقوله تکدیگری را مسائل فرهنگی دانست و گفت: تکدیگری بیشتر ناشی از ضعف موجود در ساختارهای فرهنگی است تا ساختارهای اقتصادی. ارتقا یافتن منزلت فردی، اجتماعی، افزایش یافتن خودباوری و روحیه کار و تلاش از حیث فرهنگی در جامعه موجب می‌شود تا مقوله تکدیگری پیش نیاید.

محمد کلامی ادامه داد: عامل دیگر ترویج تکدیگری در جامعه حس دلسوزی مردم است که بدون شناخت و از روی احساس به این افراد کمک می‌کنند و موجبات تشویق برخی از افراد به سمت تکدیگری را فراهم می‌کنند.

مشکلات اقتصادی و ضعف در کنترل

وی مسائل اقتصادی و ضعف در کنترل را از سایر عوامل مؤثر در مقوله تکدیگری معرفی کرد و افزود: با افزایش مشکلات اقتصادی در جامعه بالطبع نیازمندان نیز افزایش می‌یابند و برای تأمین معاش به هر راهی از جمله تکدیگری متوسل می‌شوند.

کلامی در ادامه بیان کرد: ضعف در کنترل عامل دیگری است و نباید دستگاه های انتظامی و قضایی به برخی از افراد این اجازه را دهند که به سادگی با احساسات انسان دوستانه مردم بازی کنند و با چهره های خاص در خیابان حضور یابند تا مردم نیز مجبور به کمک به آنها شوند.

اطلاع رسانی در رسانه ها برای افزایش شناخت

به گفته مدیر کل کمیته امداد آذربایجان شرقی، اطلاع رسانی از سوی رسانه ها می‌تواند در افزایش شناخت و ارائه دانش به افراد مؤثر واقع شود. از این رو باید دست در دست هم دهیم تا در شناسایی پدیده فقر فعال تر باشیم و بخش ناچیزی از این افراد را که از روی فقر به این کار متوسل می‌شوند کاهش دهیم.

وی توضیح داد: کمیته امداد در ساماندهی تکدیگری هیچ گونه وظیفه قانونی و عملی ندارد و صرفاً نیازمندی را که از طریق شناسایی توسط خیرین و نهادهای دولتی معرفی می‌شوند پوشش می‌دهد. با توجه به اینکه برخورد و یا جمع آوری متکدیان در حیطه وظایف کمیته امداد نیست کمیته امداد در صورت شناسایی معدود افراد واجد شرایط را تحت پوشش قرار می‌دهد و از آنها حمایت می‌کند.

لزوم برخورد با متکدیان

کلامی با اشاره بر ضرورت نگاه اصلاحی و برخوردی با مقوله تکدیگری گفت: در مقوله تکدیگری با ۲ دسته افراد روبه‌رو هستیم. یک دسته افرادی هستند که از روی نیاز و عدم شناخت با نهادهایی که می‌توانند از آنها حمایت کنند به سمت تکدیگری رفته‌اند که ارشاد، راهنمایی و حمایت از طریق نهادهایی حمایتگر در برخورد با این افراد می‌تواند مؤثر واقع شود. اما بخش عمده ای از متکدیان افرادی هستند که به کمک های مالی نیاز ندارند و از کودکان کار و فقر مردم سوءاستفاده می‌کنند و با چنین افرادی باید برخورد قهری انجام گیرد.

وی ادامه داد: نیازمندان واقعی باید توسط مقام های قضایی و دستگاه های مسئول جمع آوری شوند. کمیته امداد آمادگی دارد افرادی را که نیازمند واقعی هستند پوشش دهد و با در اختیار گذاشتن وام و دوره های کارآموزی رایگان آنها را به سمت اشتغال هدایت کند.

شهر بدون گدا هدف نیست

کلامی با اشاره به اینکه شهر بدون گدا افتخار است اما هدف نیست افزود: اگر شهر بدون گدا هدف باشد، از هدف اصلی که همان شهر بدون فقیر است، باز خواهیم ماند. ایجاد یک شهر بدون گدا ساده است، به طوری که می توان افرادی را که در خیابان به تکدیگری مشغول هستند جمع آوری کرد و گفت که در شهر گدا وجود ندارد و بعد از آن تکدیگری را خارج از شهر ادامه خواهند داد.

حضور متکدیانی از شهر و کشورهای دیگر

وی در پایان اضافه کرد: اما اینکه کلان شهر تبریز شهر بدون گدا هست یا نیست باید گفت که در مقام نسبی در مقایسه با سایر شهرها و شهرهای بزرگ، میزان تکدی در کلان شهر تبریز پایین تر است و به خاطر همین می توان گفت که تبریز شهر بدون گدا است. بخش عمده ای از افراد متکدی که در تبریز هستند از شهر و یا حتی کشورهای دیگر به این شهر آمده اند، چراکه ساختار فرهنگی تبریز به گونه ای است که روحیه عزت طلبی در مردم بیشتر است و با وجود مشکلات به ندرت سمت تکدیگری سوق می یابند.

افراد تحویل مراکز بهزیستی و هیأت مستمندان داده می شوند

جانشین خدمات شهری و اجرایی کلان شهر تبریز ضمن تأکید بر فعال بودن سازمان پیشگیری از آسیب های اجتماعی گفت: افراد بالای ۱۸ سال به عنوان متکدی جمع آوری و تحویل مراکز حمایتی و هیأت مستمندان داده می شوند و افراد زیر ۱۸ سال نیز به عنوان کودکان کار به مراکز بهزیستی تحویل داده می شوند.

یوسف قوام ادامه داد: در مقوله تکدیگری سازمان های مردم نهاد از جمله هیات مستمندان کمک بیشتری می کنند که برخی از این افراد نیز به سمت اشتغال هدایت می شوند.

علت تکدیگری؛ کمبود، اوضاع اقتصادی یا عادت؟

وی به نقش مؤثر هیأت مستمندان، سازمان های مردم نهاد، نیروی انتظامی و شهرداری اشاره کرد و توضیح داد: برخی از افراد متکدی از سایر شهرستان ها در شهر حضور می یابند که باید گفت با کمک نیروی انتظامی، سازمان های مردم نهاد و شهرداری تقریباً گدایی در کلان شهر تبریز وجود ندارد و به همین خاطر است که می گوییم کلان شهر تبریز بدون گدا است.

قوام با تأکید بر نگاه اصلاحی با مقوله تکدیگری گفت: شرایط اقتصادی و کمبودهای موجود موجب می شود برخی از افراد به سمت تکدیگری سوق یابند، اما از سویی برخی از افراد نیز از روی عادت تکدیگری را انتخاب می کنند.

از روی نیاز و یا عادت، هرچه باشد برخی را سمت تکدیگری روانه ساخته است. سال ها است آمار و ارقام تکدیگری در کلان شهر تبریز رو به کاهش دارد، اما انگشت شماری هم به چشم می خورند که شاید از روی فقر به این کار سوق یافته اند.

همه شهر تبریز را بدون گدا می شناسند، اما دیدن حتی یک گدا در شهر یا از روی فقر و یا عادت با چهره های گوناگونی که در اینجا و آنجا پرسه می زنند قدری بدون گدا بودن تبریز را شک برانگیز می کند.